

TSERULOPLASMIIN PLASMAS

Lühend	P-Cer
Mõiste	Metalloproteiin, vaske siduv ägeda faasi valk, raua oksüdaas, alfa-glükoproteiin, alfa-2-makroglobuliin. Sünteesitakse maksas. Transpordib kuni 95% organismis olevast vasest. Vase kontsentratsiooni suurenemine seerumis stimuleerib tseruloplasmiini vabanemist maksast. Osaleb reaktsioonis $Fe^{2+} \rightarrow Fe^{3+}$, viimase seostumisel transferriniiga. Inaktiveerib neurogeenseid amiine.
Näidustused	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wilsoni tõve avastamine ▪ Menkesi sündroomi diagnostika ▪ vase defitsiidi diagnoosimine (nt täieliku parenteraalse toitmise, malabsorbtsiooni korral) <p>NB! Soovitav on määrata samaaegselt vase sisaldus seerumis ja uriinis.</p>
Proovivõtu vahendid	Geeli ja liitiumhepariiniga katsuti
Materjali säilivus ja transport	Plasma: 20–25 °C 8 päeva, 4–8 °C 2 nädalat, –20 °C 1 aasta Juhul kui proovimaterjali ei saa kohe laborisse saata, tuleb plasma eraldada.
Teostamise aeg ja koht	Argipäeviti, kliinilise keemia labor, Ravi 18
Meetod	Immuunturbidimeetria
Referentsvahemikud	0,18–0,45 g/l
Tõlgendus	<p>Cer↑</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. maksahaigused (maksaabtsess, hepatiit, kolestaas (ekstra- või intrahepaatiline sapiteede obstruktsioon), tsirroos, hemokromatoos 2. krooniline vase intoksikatsioon 3. põletikulised haigused 4. ainevahetuse intensiivistumine (kasvajad: äge leukeemia, Hodgkini tõbi), türeotoksikoos, hüpertüreoidism 5. trauma järgne ulatuslik koenekroos 6. nefroos 7. aplastiline aneemia <p>Segavad tegurid: rasedus, suitsetamine, ravimid (östrogeenid, suukaudsed kontratseptiivid, androgeenid, fenobarbitaal, karbamasepiin, fenütoiin, metadoon)</p> <p>Cer↓</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. hepatolentikulaarne degeneratsioon – Wilsoni tõbi 9. äge maksapuudulikkus, tsirroos 10. pärilik tseruloplasmiini defitsiit, idiopaatiline hüpotseruloplasmineemia 11. malabsorbtsioon, alatoitumus, pikaajaline parenteraalne toitmine 12. Menkesi sündroom, nefrootiline sündroom 13. aneemia
Konsultatsioon	Vaike Viia, Svetlana Norman
HK hinnakirja koodid	66124
Kirjandus	<ol style="list-style-type: none"> 1. Burtis CA, Ashwood ER, Bruns DE (2006) Tietz Textbook of Clinical Chemistry and Molecular Diagnostics, 4th Edition, Elsevier Saunders: 556-558, 1815 2. Bishop ML, Fody EP, Schoeff L (2005) Clinical chemistry, 5th Edition, Lippincott Williams & Wilkins: 369–370 3. Vilpo J (1988) Laboratoriolääketiede. Kliiniline keemia ja hematologia, Kandidaatikustannus üy: 134, 280–281
Koostaja	Eola Valdre